

פָּלְדָּךְ יְסָדָה לְאַתָּה שָׁנָא

גָּלוּזִין 358 [שָׁנָה ח'] אֲבוֹת ב'

פָּרָשַׁת קָדְשִׁים (חֹוּלָה) תְּשִׁעְנֶז'

וזו מוכיח און זוי דן לכף וכות
לא-את-שנא את-איך בלבך הובח תופית את-עמיתך ולא-את-שא עלי^{חטף:} (יט יז) דארך מען פארשטיין וואס איז דער שייקות הובח תופית
מייט לא-את-שנא, און ולא-את-שא עליו חטא? נאר מען קען דאס פארשטיין
לויט וואס עס שטייט אין ספרים הקדרושים אווע איז שייך צו מוכיח זיין
אם מענטש וואס מען האט אס ספק אין זיין מעשה צו ער וויסט אווע ער האט
געזינציג אדרער נישט, דעריבער זאל מען מוכיח זיין און זאגן אווע ער
האט געזינציגט, אבער אויב מען וויסט אווע ער מענטש האט געטאן די
עבירה להכעס, בי אים איז נישט שייך צו מוכיח זיין און זאגן מוסר,
ויל ערד ווועט סי' ווי נישט צוהערן, און וועגן דעם שטייט אין חיל אווי
ווע איז אמצו צו זאגן מוסר, איז אויך דא אמאלא מצואה נישט צו
זאגן מוסר, יעט אורייך דו ווועט זעהן אמענטש וואס האט געתהן א
עבירה און דו וויסט נישט צו עס איז בזיז אדרער בשוגג, זאלסטו נישט
טראכטן איז דו בייזט פטור פון מוכיח זיין וויל עס איז מזיד און דיין
תוכחה ווועט נישט העלפן, זאגט די תורה לא-את-שנא את-איך בלבך און
האלטן איז ער איז להכעס, נאר הובח תופית את-עמיתך, און ולא-את-שא
עליו חטא, הווע דן את ברוך לכה נבות. (קול יبشر – קירשביום)

תופות שבת
ואת-שבתני תשמרנו: (יט ג) די ווארט תשמרו איז די ראישי תפות: תופת
שבת ראייה מלפניה ומאהרים דאס קומט צו מרמז זיין אויף תפות שבת
צו ליגין צו דעם שבת – צו מקבל זיין שבת פריערט און אונועקגיאן פון
דעם שבת שפעטער. [אווי ווי מען זאגט איז די זמירות ליל שב'ק המהרים
לצאת מן השבת וממהרים לבוא, זוי פארשפטען אונעקיין פון דעם שבת און
פאפריען דעם אריינגיין איז שב'ק. המ"ל (תורת החיה"א)

בצדק תשפט עמיתך: (יט טו) זאגט רשי' איז דער פ██וק מיינט הווע דן את
חברך לכה נבות. לבוארה פון וואו נעמט דאס רשי' נאר די ווערטער
תשפט עמיתך איז די גימטריא פון הווע דן את בל ברוך לכה נבות. (מדנות)

וואו דן את חברך לכה נבות
בצדק תשפט עמיתך לא-תלהך רכיב בעפ"ק: (יט טז טז') צו פארשטיין די
סמכות פון ביידע פ██וקים. נאר רשי' זאגט בצדק תשפט עמיתך: הווע דן את
חברך לכה נבות. און אין דעם גדר פון דן לכה נבות וועט מען אין הייליגן
ספר תפארת שלמה וואס ברעננט פון הייליגן באידישטשובער דער סנייגוּרַן
של ישראל דעם בעל קדושת לווי וואס האט שטענדיג מלמד זכות געווען
און געזאגט ווי הייליג זענען כלל ישראל, און ער האט קיינמאַל נישט
געזען קיין שם חסרון און שלעכטס אויף כלל ישראל, און דאס זעלבע
האט מען געזען בי הצדיק ר' פישל מסטריקוב צוק"ל וואס האט נישט
געקענט גלויבן איז איד האט געקענט טאן אַעֲבֵרָה וועגן זיין גרויסע
אהבת ישראל און דורך דעם איז מען שטענדיג דן יעדן איד לכה נבות
ע"כ ספר תפארת שלמה. דער ספר יסוד ושורש העבודה זאגט אין פרק ר'
וואו ד' איז די צוווי מצוות פון ואהבה לעריך במויך און הווע דן את בל ברוך
לכה נבות מווז זיין בי איד וויל אויב ער איז זיין נישט מקרים שטענדיג
אייז נישט מעגלאַך צו דינען דעם אויבערשען ווי עס דארץ צו זיין, קומט
אoris אווע ער וואס האט אהבת ישראל ער איז אלעמען דן לכה נבות וויל
אויף גוטער פרײַנד זעט מען נאר גוטס, מיט דעם איז יעט גוט פשט
אייז דעם המשך: לא-תלהך רכיב בעפ"ק: אויב מען זעט דן זיין יעדן איד
לכה נבות, וועט מען נישט זיין אַרְכִּיל וויל מען זעט דאק נישט קיין
שלעכטס בי איזן וואס זענען אלע דינע גוטע פרײַנד. (שםה זבולון)

ווען מגן מען זיין אַרְכִּיל?
לא-תלהך רכיב בעפ"ק לא תעמך על-קם רעה אַנְיָה: (יט טז) וואס איז די
קשר פון לא-תלהך רכיב בעפ"ק און לא תעמך על-קם רעה און וואס מיינט
אַנְיָה? נאר מיר טרעפען (בראשית צו מא) זיגרא לרבקה את דברי עשו דער
אויבערשטער האט דערציילט פאר רבקה וואס עשו וויל טאן, דאס קען
זיין דעם רמז לא-תלהך רכיב בעפ"ק, אבער ווען עס איז נוגע צו רاطעווען
איינעם פון טויט, דעםאלטס איז לא תעמך על-קם רעה, און דער ראייה איז
אַנְיָה וואס האט דערציילט רבקה כדי צו רاطעווען יעקב. (בגדי אהרן)

זוי מוכיח גאנר אויף אַעֲבֵרָה
הובח תוליכ' את-עמיתך ולא-את-שא עליו חטא: (יט יז) צדייקום זאגן איז
דער יציר הרע מאכט ניע מצוות און ניע עבירות, צב'ש אַמְצָה יונען
צו טשעפן, אַעֲבֵרָה צו געבן ענעם געלט! עס איז דא אמאלא זאגן וואס
אייז נישט אַעֲבֵרָה און מען זעט אַעֲמָנָת פירט זיך נישט ווי דער ראייה
און מיט קנאות בייזטו מקיים דעם הוכחה תוכיח, זאגט די תורה ולא-את-שא
עליו חטא מאַק נישט דעם מעשה וואס איז נישט אַעֲבֵרָה פאר אַחֲטָא, זוי
מוכיח גאנר ווען ענען טוט אַמְתָּע עֲבֵרָה. (שםה זבולון)

